

CCDCOE

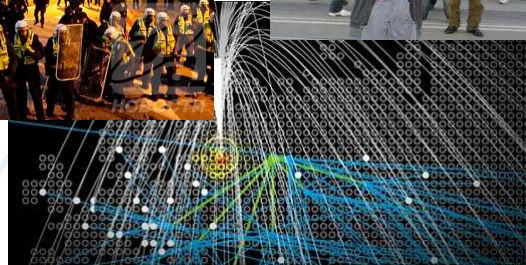
NATO Cooperative Cyber Defence
Centre of Excellence
Tallinn, Estonia

NATO Cyber Defence Policy

19 november 2012

LTC Jan Stinissen

Cyberaanval op Estland 2007

- etnische spanningen, rellen
- gecoördineerde (D)DoS aanvallen tegen overheidswebsites en -diensten, banken, media

Basis

Strategisch concept 2010

need to “develop further our ability to prevent, detect, defend against and recover from cyber-attacks...”

Verklaring regeringsleiders, *Lisbon Summit, 2010*

“We have tasked the Council to develop, ..., a NATO in-depth cyber defence policy by June 2011 and to prepare an action plan for its implementation.”

Cyber Defence?

- **Cyber Security** (CCD COE definition): (a) Sum of measures taken to prevent, deter, detect, delay, respond to and recover from cyber threats, and (b) the condition achieved when cyber space is protected against cyber threats and their potential effects.
- **Cyber Defence** (CCD COE definition): Employment of military capabilities and strategies to achieve cyber security.

NATO Cyber Defence Policy – 8 juni 2011

Scheiding van verantwoordelijkheden

-NAVO: bescherming van de eigen
communicatie- en informatiesystemen

-Lidstaten: bescherming
nationale systemen

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

Doelstellingen

- *cyber defence* geïntegreerd in NAVO-missies
- ontwikkeling nationale *cyber defence* capaciteit via het *NATO Defence Planning Process*
- minimumeisen aan de bescherming van nationale netwerken voor NAVO-missies

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

Taken

- bondgenootschappelijke verdediging en crisis management
- coördinatie cyber activiteiten met lidstaten
- coördinatie en assistentie bij een cyberaanval op een lidstaat
- *incident response* capaciteit voor eigen NAVO-informatie- en communicatiesystemen
- onderzoek en ontwikkeling, training, oefeningen
- samenwerking met partners, wetenschap

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

NATO CCD COE

- opgericht en geaccrediteerd als *NATO Centre of Excellence* in 2008
- gesponsord door 11 NAVO-landen:

(Duitsland, Italië, Hongarije, Letland, Litouwen, Nederland, Polen, Slowakije, Spanje, Verenigde Staten, Estland)

- onderwijs en training, onderzoek en ontwikkeling, lessons learned, consultatie op het gebied van *Cyber Defence*

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

Tallinn Manual

'Tallinn Manual' on the International Law applicable to Cyber Warfare (beschikbaar op www.ccdcoe.org)

De toepasselijkheid van het *jus ad bellum* en het *jus in bello* op cyber operaties

(soevereiniteit, neutraliteit, gewapende aanval, zelfverdediging, combattant, militaire doelen/burgerobjecten, methoden van oorlogvoering, spionage,).

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

.....en om aan deel te nemen

- **International Law of Cyber Operations Seminar**
 - 10 - 14 december 2012, Oberammergau
 - gebaseerd op *Tallinn Manual*
- **5th International Conference on Cyber Conflict – “Automatic Methods in Cyber Conflict”**
 - 4 - 7 juni 2013, Tallinn
 - *Law – Strategy – Technical*

www.ccdcoe.org

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

NATO Cyber Defence Policy

19 november 2012

LTC Jan Stinissen